

Tiranlık yolu

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

Siyasal yaşamın yalnızca bir 'pratik' olduğunu düşünenler elbette yanılıyorlar; çünkü, siyasal yaşam bir kültürdür. Bu kültür öncelikle bir gelenekten

türer, ama en az onun kadar önemli olan, bu geleneğin kişisel düzeyde ve bilinçte özümsemesindeki gerekliliktir.

Türkiye'nin en büyük talihsizliği siyasal yaşamının da siyasetçilerinin de bu özelliklerden yoksunluğudur.

Yalnızca ilkel bir popülizme, halk dalkavukluğuna indirgenmiş bir siyasal yaşamın bu büyük 'aybının', tümüyle, Türkiye sağının zavallılığından kaynaklandığı söylenmelidir. Türkiye'de sağ, bırakınız yüzlerce yıllık bir felsefi birikime dayalı liberalist ve hatta aynı mantığa sahip muhafazakâr bir yaklaşımı, dilinden düşürmediği 'ata - baba' edebiyatının gerçeğinden bile habersizdir. Seçkincilikle, 'reel' bir birikimle de hiçbir ilgisi olmayan bu sağ, gününü, kendisini ilkel, sıradan bir söylemin içine hapsederek geçirmekte, onun ilkel duyguları kabartıp harekete geçirmesini 'fırsat' bilmektedir.

Yakın tarihin en ilginç oluşumlarından birisi olarak anılacak Çiller 'gerçeği', örneğin, tümüyle bu yapının içine oturmuştur. Türkiye'nin bir yanılsama (illüzyon) paranoyasına sürüklenişi ve gerçekdışının sürekli olarak gerçek yerine ikame edilişi, toplumun ve insan tekinin kendisiyle kurduğu ilişkinin parçalanışı bu yetersizliğin iktidar olmasının sonucudur.

Bu türden siyasetçilerin ilk ve son dayanağı devlet ve onun kendisinde sakladığı gizli güçlerdir. Öylelikle hem bir dokunulmazlık zırhına bürünülecek hem de devletin gücüyle kişisel güç özdeşleştirilecektir. Toplum, bu amaçla, sürekli olarak, devlete karşı 'tedip' edilecek, daima korkutulacaktır. Örneğin son zamanlarda gündeme getirilen işkence, demokratikleşme türünden açılımlar böylesi bir mantıkla kurulmuştur. Toplum, mağdurken, müsebbip olarak gösterilmiş, devlet bir kez daha aklanmıştır.

Türkiye'deki siyasal yaşamın bu niteliğinin algılanmasını önlemenin ikinci bir yolu da yapay kutuplaşmaların yaratılması ve gerilimlerden medet umulmasıdır. Dikkat edenler, gündeme hangi konu gelirse gelsin bunun bir çatışmanın nedeni olduğunu göreceklerdir. Doğaldır; çünkü, yerleşik illiklik içgüdüleri, hiçbir düşünsel üretime dayanmadan ancak o yoldan harekete geçirilebilir ve 'esip güreleme' ancak o yoldan bir siyaset üretme ve yapma yöntemi olarak sunulabilir. Örneğin, İçişleri Bakanı'nın herhalde tarihsel ayıbı olarak anılacak beyanı, 'Ermeni dölü' yakıştırması böyledir. 'O' kişi Ermeni olsa ne olur? Bunu söyleyen Türk olsa ne ifade eder?

Bu tekdüze, bu sıradan, bu ilkel mantık, sonunda, tekil, çoğulculuğu bilmeyen, dünyaya kapalı bir siyaseti ülkenin yazgısı haline getirmiştir. Öyle olduğu içindir ki Türkiye hiçbir anlamı olmayacak biçimde "% 99'u Müslüman toplum" diye sunulmuş ve bu, bir övünme nedeni olmuştur. Olsa ne olur sorusu yararsızdır. Çünkü amaç çoğunluğun ve öylelikle de tekilciliğin altını çizmektir.

Son derecede trajik bir gelişmedir bu. Bu ülkede yaşayan farklı dinlerden yurttaşlar da vardır. Bu günler Hıristiyanların bayramıdır, çok yakında Musevilerin 'hamursuz' günleri gelecektir. Şimdi, 'İslami' yaşama hakkını savunanlar, örneğin bu bayramları kutlayacak mıdır? Örneğin, çalışma saatlerini iftara göre düzenleyenler benzeri bir hakka bu insanların da sahip olması gerektiğini anımsayacak mıdır? Örneğin onlara karşı laisist bir pozisyonu savunanlar ve dünyada görülmediği üzere, bir konseri, 'laikliğin' göstergesi sayıp izleyenlere 'devlet adına' teşekkür edenler kendi demokratlıklarının gereği olarak aynı şeyin bu insanlar için geçerli olduğunu savunacaklar mıdır?

Hayır! Çünkü, yineleyelim: Türkiye'de siyaset çoğunluğa bakılarak yapılıyor. Korkunç olan, bilinmeyenlikle, otoriter güç tutkusuyla, devlet vurgusuyla, ırk söylemiyle gelişen 'demokratlığın' tiranlığa giden yolun ilk basamağı olduğudur.